

Lauri Bolszak
LL, erikoistuva lääkäri,
erikoistuvien kapteeni
OYS
lauri.bolszak[a]ppshp.fi

Saammeko tarpeeksi palautetta?

Miksi suomalaisille on niin vaikeaa antaa palautetta - saati vastaanottaa sitä. Seuratkaapa lapsianne, heiltä tulee yleensä välitöntä ja suoraa palautetta. Lapset ovat siinä mielessä onnellisessa asemassa, että heitä eivät yleensä vielä kulttuurin normit rajoita. He voivat antaa palautetta välittömästi, joka kaiken lisäksi monesti on aika osuvaa.

Suomalaisille tuntuu olevan luontaisempaa negatiivisen palautteen antaminen. Ollaan kyllä herkästi kertomassa, mikä meni huonosti tai missä asiassa olisi petrattavaa. Faktoista ei läheskään aina oteta selvää, tärkeintä tuntuu olevan se, että saa ilmaista oman mielipiteensä. Paljon hankalampaa on antaa kriittistä palautetta rakentavaan sävyyn niin että palautteen saaja ei koe, että häntä mollataan tai väheksytään. Entäpä kun pitäisi antaa positiivista palautetta? Se tuntuukin olevan huomattavasti hankalampaa. Ajatellaanko, että ei turhaan kannata kehua, sehän vain ylpistyy siitä.

Pohdiskelin asiaa töissä muutamana päivänä ja mietin saamaani ja antamaani palautetta. Kuinka moni erikoistuva voi sanoa, että on saanut viimeisen viikon aikana palautetta senioriltaan, varsinkin klinisistä työstään? Kuinka monen seniori on oikeasti käynyt salissa katsomassa, mitä siellä tapahtuu ja antanut palautetta erikoistuvialle? Erikoistumisen alkutaipaleella seniori on luonnollisesti jatkuvasti salissa mukana, mutta suhteellisen pian taitojen karttuessa salissa saa olla ihan yksin, ilman palautetta tekemisistään. Se, mistä voi päätellä tekevänsä asioita oikein, on anestesiahoitajan ilme. Mitä rennommalta anestesiahoitaja näyttää, sitä paremmin menee. Vai meneekö?

Ainoa keino kehittyä työssään on saada siitä palautetta, sekä positiivista että rakentavaa kriittistä palautetta. Miten muuten voi tietää tekevänsä asioita oikein. Pahimmassa tapauksessa voi käydä niin, että uran alkuvaiheessa oppii jonkin asian huonosti tai täysin väärin. Tätä sitten toistaa kerta toisensa jälkeen, koska ei tiedä sen olevan väärin tai että asian voisi tehdä helpomminkin.

Palautetta tulisi saada systemaattisesti koko erikoistumisen ajan. Paras palaute on välittömästi saatu rakentava palaute. Seniorit voisivat käydä esimerkiksi kerran viikossa jonkun erikoistuvan salissa katsomassa mitä hän siellä tekee tai vaihtoehtoisesti pyytää erikoistuvaa mukaansa saliin seuraamaan miten hän itse jonkin tilanteen hoitaa. Tilanteen jälkeen asiasta voisi keskustella rauhassa kansliassa. Molemmat voisivat kertoa miten on oppinut hoitamaan vastaavanlaisia tapauksia. Parhaimmassa tapauksessa molemmat osapuolet voivat oppia jotain uutta.

Entäpä toisinpäin. Kuinka moni erikoistuva on kuluneen viikon aikana antanut palautetta jollekin? Liian usein pidämme asioita itsestään selvänä. Palautteen antamisen ei tarvitse olla mitään monimutkaista ja virallista. Monesti pelkkä kiitos riittää. Kuinka moni on muistanut kiittää anestesiahoitajaa, joka on valmistellut salin ja potilaan, vetänyt kaikki lääkkeet valmiiksi ja toimii induktiossa kuin ajatus ojentaan tarvitsemasi välineet ilman eri pyyntöä juuri oikealla hetkellä? Tai kuinka monesti muistamme kiittää senioria, joka kesken omien kiireiden tulee auttamaan saliin, kun tarvitset apua jossain toimenpiteessä tai haastavan potilaan kanssa?

Palautteen saaminen on oppimisen edellytys. ■

Monesti pelkkä kiitos riittää.